

OPEN DIALOG FOUNDATION

Open Dialog Foundation, 11a Szucha Avenue, office 21, 00-580 Warsaw, Poland

Tel. +48 22 307 11 22

www.odfoundation.eu

Warszawa, 19.02.2014

W wyniku starć pomiędzy demonstrantami a milicją, w ciągu ostatniej doby w Kijowie zginęło co najmniej 25 osób

18.02.2014 w Kijowie starcia pomiędzy demonstrantami a milicją wybuchły z nową siłą. Dziesiątki ludzi zginęło, ponad tysiąc osób zostało rannych. Szpitale są przepełnione, władza wykorzystwała rozejm¹, aby zmobilizować siły i podjąć decyzję w sprawie siłowego rozwiązania konfliktu. Bez jakichkolwiek podstaw prawnych w Kijowie de facto wprowadzono stan wyjątkowy – drogi wjazdowe do miasta zostały zamknięte, ruch na ulicach ograniczony, transport publiczny praktycznie w całości został sparaliżowany, na ulicach dochodzi do ekscesów z udziałem nieznanych ludzi, którzy z broni palnej strzelają do demonstrantów i dziennikarzy.

Kolejny etap starć pomiędzy aktywistami antyrządowych protestów a milicją rozpoczął się rano 18.02.2014. Protestujący kolumną ruszyli w stronę budynku parlamentu domagając się od prezydenckiej partii pójścia na kompromis i przyjęcia nowej redakcji Konstytucji, która w znaczny sposób ogranicza prerogatywy prezydenta. Prorządowa partia odmówiła jednak zarejestrowania projektu ustawy zgłoszonego przez opozycję. Demonstranci zostali zatrzymani przez milicyjne bariery. W krótkim czasie w dzielnicy rządowej powstało kilka ognisk zapalnych. Pod wieczór aktywiści antyrządowych protestów zostali wyparci w stronę placu Niepodległości, po czym siły służb specjalnych przystąpiły do jego szturmu.

Przez całą noc z 18.02.2014 na 19.02.2014 trwał atak na plac Niepodległości. Oficjalnie próba zlikwidowania Majdanu odbywała się pod pozorem prowadzenia operacji antyterrorystycznej. W efekcie służbom specjalnym udało się zająć i zniszczyć większość barykad wzniesionych przez demonstrantów wokół placu Niepodległości. Zajęto także budynki Pałacu Październikowego i Domu Ukraińskiego. Podczas próby zajęcia przez siły służb specjalnych Domu Związków Zawodowych - znajdującego się bezpośrednio na placu Niepodległości – w budynku wybuchł pożar, którego nie udało się ugasić. Wszystkie trzy budynki stanowiły miejsce schronienia dla demonstrantów i udzielania im pomocy lekarskiej. W Domu Związków Zawodowych miał też swoją siedzibę sztab sił opozycyjnych – koordynujący antyrządowe protesty. Funkcjonariusze milicji bezlitośnie bili schwytych demonstrantów.

W promieniu 2 km wokół Majdanu zostały wystawione posterunki Państwowej Służby Samochodowej (GAI). Na wielu posterunkach dyżurowało po 3 i więcej samochodów. Nawet na niewielkich uliczkach pełnią dyżury funkcjonariusze GAI z automatami, którzy kontrolują kabiny i bagażniki samochodów w poszukiwaniu broni i zakazanych przedmiotów.

Przez całą noc media informowały o grupach nieznanych ludzi, którzy dopuszczali się brutalnych ataków w całym mieście oraz napadali na aktywistów Majdanu, dziennikarzy oraz zwykłych przechodniów. Przestępcy posługiwali się bronią palną², na skutek jej użycia zginęły co najmniej 2 osoby. Według niektórych informacji, do aktywistów strzelano z automatów Kałasznikowa, o czym świadczą łuski odnalezione na miejscu wydarzeń³. W dzielnicy Swiatoszynskiej w Kijowie nieznani osobnicy ostrzelali patrol GAI – zginęło 2 funkcjonariuszy milicji, jeden został ranny⁴.

¹ http://odfoundation.eu/files/pdf/ODF_06.02.2014_Ukraine_military_scenario_Eng.pdf

² http://ipress.ua/news/u_kyievi_titushky_zastrelyly_aktivista_47665.html

³ <http://www.youtube.com/watch?v=zjE4qtl4c4&feature=youtu.be>

⁴ <http://podrobnosti.ua/podrobnosti/2014/02/19/959775.html>

Rano 19.02.2014 Ministerstwo Zdrowia Ukrainy poinformowało, że od godziny 10:00 w dniu 18.02.2014 do godziny 06:00 w dniu 19.02.2014, zginęło 25 osób: 8 zmarło już po umieszczeniu w miejskich placówkach zdrowia, 4 osoby zmarły w szpitalu MSW, 13 zabitych zostało przewiezionych do kijowskiego biura medycyny sądowej. Większość została postrzelona z broni palnej. W ministerstwie poinformowano także o hospitalizowaniu 241 poszkodowanych osób⁵. Tożsamość zabitych nadal jest ustalana. Między innymi zginął dziennikarz gazety „Vesti” Vyacheslav Veremiy, który został zastrzelony przez nieznaną grupę ludzi na jednej z ulic w centrum Kijowa. Ponadto dziennikarze informują o ciałach 4 zabitych aktywistów, znajdujących się na terenie soboru Michajłowskiego⁶.

Biorąc pod uwagę skalę starć i zeznania naocznych świadków, **realna liczba zabitych może być znacznie większa.** Zdaniem lekarki Olgi Bogomolets, kijowskie szpitale nie nadążają z udzielaniem pomocy wszystkim poszkodowanym. Bez przerwy są przywożeni nowi. Z powodu braku miejsc szpitale zwalniają do domów osoby lekko ranne. *„W każdym szpitalu przebywa około setki osób hospitalizowanych, poszkodowanych można liczyć w tysiącach”*, - poinformował Olga Bogomolets.

19.02.2014 służba prasowa MSW Ukrainy poinformowała, że w wyniku wydarzeń 18-19.02.2014 zginęło 10 funkcjonariuszy organów ścigania, 83 – zostało postrzelonych z broni palnej. Łącznie poszkodowanych zostało 383 funkcjonariuszy milicji i żołnierzy wojsk wewnętrznych, 350 z nich zostało hospitalizowanych⁸.

Pod pretekstem zagrożenia terrorystycznego jeszcze wieczorem 18.02.2014 przestało działać kijowskie metro. Doprowadziło to do zapaści transportowej w mieście, dziesiątki tysięcy ludzi było zmuszonych wracać z pracy do domów na piechotę. W dniu 19.02.2014 metro nie wznowiło działania. Większość biur i instytucji w centrum Kijowa 19.02.2014 była zamknięta.

Z powodu wydarzeń w Kijowie GAI zaczęła zamykać drogi wjazdowe do stolicy. Około godziny drugiej w nocy 19.02.2014 ciężarówki z piaskiem zatarasowały główne trasy prowadzące do Kijowa: Dniepropietrowską, Odeską, Browarską, Boryspolską i Warszawską. Przy wjeździe do stolicy patrolują transportery opancerzone (BTR) i samochody GAI⁹.

W dniu 19.02.2014 **minister obrony Ukrainy Pavel Lebedev potwierdził wysłanie wojsk desantowych z Dniepropietrowska do Kijowa.** Oficjalnie takie działania zostały podjęte w celu „wzmocnienia ochrony baz, w których są przechowywane arsenały broni wojskowej”¹⁰.

Zaczęła się zaostrzać sytuacja w regionach Ukrainy. Poczynając od wieczora 18.02.2014 w zachodnich obwodach Ukrainy ponownie zaczęło dochodzić do zajmowania budynków administracyjnych. Obiektami ataków demonstrantów stały się budynki urzędów administracji, milicji i prokuratury. Według stanu na wieczór 19.02.2014 w 5 obwodach (Wołyńskim, Iwano-Frankowskim, Lwowskim, Rówieńskim, Tarnopolskim) zostały zajęte budynki należące do struktur siłowych¹¹. W mieście Chmielnicki podczas ataku na budynek służby bezpieczeństwa Ukrainy, przeciwko demonstrantom otwarto serię z broni automatycznej. Jedna z kobiet została ranna w głowę. Według doniesień dziennikarzy, kobieta zmarła na oddziale reanimacji¹².

Informacje o zabitych demonstrantach pojawiła się w południe 18.02.2014, jednak prezydent Ukrainy z oświadczeniem wystąpił dopiero późno w nocy. Odpowiedzialnością za wydarzenia Viktor

⁵ http://www.moz.gov.ua/ua/portal/pre_20140219_a.html

⁶ <http://tsn.ua/ukrayina/u-mihaylivskomu-sobori-lezhat-trupi-4-aktivistiv-maydanu-zmi-335208.html>

⁷ http://news.liga.net/news/politics/983133-schet_gospitalizirovannykh_idet_na_tysyachi_olga_bogomolets.htm

⁸ <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/983996>

⁹ http://zn.ua/UKRAINE/sostavlena-karta-proezda-v-kiev-otkrytye-i-zakrytye-puti-139105_.html

¹⁰ <http://www.day.kiev.ua/uk/news/190214-lebedev-pidtverdiv-vidpravku-desantnih-viysk-do-kiieva>

¹¹ <http://forbes.ua/nation/1365468-gde-i-kak-zahvatyvayut-adminzdanija-po-ukraine->

[infografika?utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=gde-i-kak-zahvatyvayut-adminzdanija-po-ukraine](http://forbes.ua/nation/1365468-gde-i-kak-zahvatyvayut-adminzdanija-po-ukraine-infografika?utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=gde-i-kak-zahvatyvayut-adminzdanija-po-ukraine)

¹² <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/19/7014806/>

Yanukowych w całości obarczył opozycję i radykalnie nastawionych aktywistów¹³. Również późno w odbyło się spotkanie pomiędzy Viktorem Yanukovychem a liderami opozycji – Arseniyem Yatsenyukiem, Vitaliyem Klichko i Olegiem Tyagnybokiem. Viktor Yanukowych zaapelował do opozycjonistów, aby zrezygnowali z nawoływania do radykalnych działań i wspierania radykalnych sił¹⁴. Po spotkaniu z prezydentem Vitaliy Klichko stwierdził, że Viktor Yanukowych w niewłaściwy sposób ocenia sytuację w kraju¹⁵.

Swoją ocenę wydarzeń na Ukrainie przedstawiała już wspólnota międzynarodowa. Między innymi Przewodniczący Komisji Europejskiej Jose Manuel Barroso zwrócił się z apelem do państw UE o natychmiastowe wprowadzenie **sankcji przeciwko osobom odpowiedzialnym za rozlew krwi na Ukrainie**¹⁶. Zdaniem ambasadora USA na Ukrainie Jeffrey'a Payeta, odpowiedzialność za przebieg wydarzeń na Ukrainie spoczywa osobiście na prezydencie Viktorze Yanukovychu¹⁷. Z kolei sekretarz prasowy prezydenta Rosji Dmitriy Peskov oświadczył, że oficjalnie Moskwa traktuje to, co się dzieje na Ukrainie, jako próbę przewrotu państwowego¹⁸. W nocy z 18.02.2014 na 19.02.2014 do Viktora Yanukovycha bezskutecznie usiłowali się dodzwonić ambasadorowie państw europejskich, a także kanclerz Niemiec Angela Merkel. Jak wiadomo, w tym czasie prezydent Ukrainy rozmawiał przez telefon z Vladimirem Putinem.

Biorąc pod uwagę, że pełnia władzy jest skoncentrowana w rękach Janukowycza oraz jego otoczenia, Fundacja "Otwarty Dialog" uważa, iż cała odpowiedzialność za rozwój konfliktu na Ukrainie spoczywa na władzy kraju. Do aktów przemocy dochodzi po obu stronach konfliktu, ale to organy bezpieczeństwa są odpowiedzialne za ich eskalację. Wielu spośród zabitych demonstrantów zostało postrzelonych z broni palnej. Władza dopuszcza się przestępstw, które można uznać za zbrodnię przeciwko ludzkości. Struktury sił bezpieczeństwa stały się narzędziem represji wobec obywateli reprezentujących odmienne przekonania polityczne.

Stałe ignorowanie żądań demonstrantów oraz próby siłowego zdławienia protestów przez władze Ukrainy, sprowokowały liczne ofiary i postawiły kraj na granicy zapaści politycznej, gospodarczej i humanitarnej. Ignorując apele Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych w sprawie kompromisu w celu pokojowego uregulowania konfliktu, Yanukowych przekroczył granicę. Apelujemy do obu stron o zaprzestanie eskalacji przemocy w Kijowie i regionach Ukrainy. Apelujemy także do międzynarodowej wspólnoty o natychmiastowe zastosowanie wszelkich możliwych metod, przewidzianych w praktyce międzynarodowej, aby powstrzymać przemoc na Ukrainie.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy Państwa o kontakt:

Lyudmyła Kozlovska, Fundacja „Otwarty Dialog”

lyudmylakozevska@odfoundation.eu

¹³ <http://www.president.gov.ua/news/30109.html>

¹⁴ <http://kp.ua/daily/190214/439497/>

¹⁵ <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25268710.html>

¹⁶ http://zn.ua/POLITICS/barrozu-prizval-strany-es-vvesti-sankcii-k-otvetstvennym-za-krovoprolitie-v-kieve-139124_.html

¹⁷ <http://www.pravda.com.ua/rus/news/2014/02/18/7014560/>

¹⁸ http://rus.ruvr.ru/news/2014_02_19/Peskov-Moskva-ocenivaet-proishodishhee-na-Ukraine-kak-popitku-gosudarstvennogo-perevorota-3899/